

Innst. S. nr. 37

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

St.meld. nr. 30 (2007–2008)

Innstilling fra næringskomiteen om ILO-konvensjon nr. 188 og ILO-rekommandasjon nr. 199 om arbeidsvilkår i fiskerisektoren

Til Stortinget

1. SAMANDRAG

1.1 Innledning

Den internasjonale arbeidsorganisasjon, ILO (International Labour Organization), er FNs særorganisasjon for arbeidstakeres forhold og rettigheter. ILO utarbeider normer i arbeidslivet i form av konvensjoner og rekommandasjoner.

På ILOs 96. arbeidskonferanse i juni 2007 ble det, blant annet med Norges støtte, vedtatt en ny konvensjon nr. 188 om arbeidsvilkår i fiskerisektoren med tilhørende rekommandasjon nr. 199.

Den nye konvensjonen omfatter de standarder som ILO tidligere har vedtatt i konvensjons form, men også nye standarder. Den skal sikre at arbeidstakere i fiskerisektoren får bedre arbeidsmiljø, sikkerhet og helse til sjøs, og at syke og skadete fiskere får behandling i land. Videre inneholder konvensjonen bestemmelser om tilstrekkelig hvile, vern gjennom skriftlig arbeidsavtale og tilsvarende trygdebeskyttelse som andre arbeidstakere.

Konvensjonens bestemmelser skal også sikre at fiskebåter bygges og vedlikeholdes slik at arbeidstakerne i denne sektoren har levevilkår om bord som tar høyde for de lange periodene de tilbringer til sjøs.

Konvensjonen sørger også for tilsyn med at dens krav blir overholdt.

Mange land har ikke den nødvendige infrastruktur eller institusjoner på plass for med en gang å gjen-

nomføre alle konvensjonens bestemmelser. Konvensjonen har derfor en nyskapende mekanisme som tillater slike land å gjennomføre enkelte bestemmelser gradvis.

Konvensjonen trer i kraft ett år etter at 10 stater, hvorav åtte kyststater, har ratifisert den. Som trykte vedlegg til stortingsmeldingen følger tekstene til ILO-konvensjon nr. 188 og ILO-rekommandasjon nr. 199 på engelsk og norsk.

ILOs konstitusjon krever i artikkel 19 nr. 5 (b) at medlemslandene, senest innen 18 måneder etter avslutningen av en konferanse der en konvensjon er vedtatt, legger denne frem for lovgivende myndighet. På dette grunnlag legges saken herved frem for Stortinget.

1.2 Videre arbeid med konvensjonen

Etter Sjøfartsdirektoratets syn bør konvensjonen ratifiseres. Skipssikkerhetsloven og sjømannsloven samsvarer med kravene i konvensjonen. Imidlertid vil det sannsynligvis måtte bli noen endringer i regelverket på forskriftsnivå. Slike endringer kan ha visse økonomiske og administrative konsekvenser og bør derfor vurderes spesielt før eventuell ratifikasjon. Dette gjelder kravet om at fiskebåter over 24 meter vil måtte ha en form for sikkerhetsbemanning godkjent av kompetent myndighet eller tilsvarende ordninger. Anslagsvis dreier det seg om 250 fartøyer. I tillegg inneholder konvensjonen bestemmelser som reguleres av arbeidsmarkedsloven, matloven og trygdelovgivningen. Det antas at enkelte tilføyelser til trygdelovgivningen er nødvendig i forbindelse med gjennomføring av konvensjonen. Videre vil det bli vurdert hvilke eventuelle konsekvenser konvensjonen vil ha for matloven og annet relevant regelverk.

1.3 Nærings- og handelsdepartementets vurdering

Konvensjonen om arbeid i fiskerisektoren er med denne meldingen lagt frem for Stortinget innen den fastsatte frist.

Nærings- og handelsdepartementet anser at ratifikasjon bør vente til aktuelle endringer er foretatt i regelverket. Arbeid med å komme frem til en ordning vedrørende fastsettelse av bemanning er igangsatt i samarbeid med organisasjonene. Det er imidlertid vanskelig å fastslå når arbeidet vil bli ferdigstilt. Regjeringen vil komme tilbake til spørsmålet om ratifikasjon av konvensjonen, samt til eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser i forbindelse med ratifikasjon.

2. MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunvor Eldegard, Sigrun Eng, Steinar Gullvåg, Sigvald Oppbøen Hansen og Arne L. Haugen, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kieland Asmyhr, Kåre Fostervold og Øyvind Korsberg, fra Høyre, Torbjørn Hansen og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfonn, fra Senterpartiet, lederen Ola Borten Moe, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til at Den internasjonale arbeidsorganisasjonen, ILO, på sin 96. arbeidskonferanse i juni 2007, mellom anna med Noregs støtte, vedtok ein ny konvensjon nr. 188 om arbeidsvilkår i fiskerisektoren med tilhøyrande rekommandasjon nr. 199. Den skal mellom anna sikra at arbeidstakarar i fiskerisektoren får betre arbeidsmiljø, sikkerheit og helse til sjøs, og at sjuke og skadde fiskarar får behandling i land.

Komiteen viser til at Sjøfartsdirektoratet meiner konvensjonen bør ratifiserast, og at skipssikkerhetslova og sjømannslova samsvarer med krava i konvensjonen. Det vil rett nok truleg måtte gjerast nokre endringar i regelverket på føresegnnivå. Dette

gjeld kravet om at fiskebåtar over 24 meter skal ha ei form for sikkerheitsbemanning godkjent av kompetent styresmakt eller tilsvarende ordningar. I tillegg inneheld konvensjonen bestemmingar som vert regulert av arbeidsmarknadslova, matlova og trygdelovgjevinga.

Komiteen viser vidare til at Nærings- og handelsdepartementet meiner at ratifikasjon bør venta til aktuelle endringar er gjort i regelverket, og at Regjeringa vil koma attende til spørsmålet om ratifikasjon av konvensjonen.

Komiteen strekar under at den er oppteken av at arbeidsvilkåra i fiskerisektoren skal vera best mogleg, og legg til grunn at Regjeringa relativt raskt kan vurdere saka nærare og koma med eit nytt framlegg for Stortinget.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at konvensjonen får liten betydning for det norske lovverket, da den norske skipssikkerhetsloven og sjømannsloven samsvarer med kravene i konvensjonen. En rask ratifisering av konvensjonen er etter flertallets mening først og fremst viktig av hensyn til internasjonal solidaritet, for å sikre ryddige arbeids- og levevilkår for fiskere i alle deler av verden.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det må være en forutsetning for en senere ratifikasjon at det ikke innføres norske særregler som blir en konkurranseulempe for næringen.

3. TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å fatte følgende

vedtak:

St.meld. nr. 30 (2007–2008) – om ILO-konvensjon nr. 188 og ILO-rekommandasjon nr. 199 om arbeidsvilkår i fiskerisektoren – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 13. november 2008

Ola Borten Moe

leiar

Ingebrigt S. Sørfonn

ordførar